

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

(назва навчальної дисципліни)

«Середня освіта / Музичне мистецтво»

(назва освітньої програми)

Рік навчання 3, семестр 6

Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

Предметна спеціальність

014.13 Музичне мистецтво

(шифр, назва)

Освітній рівень:

перший (бакалаврський)

**Кафедра
та викладач**

Кафедра інструментального виконавства, оркестрового диригування та педагогіки мистецтва
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського УДУ імені Михайла Драгоманова
(м. Київ, вул. Кониського Олександра, 11), тел. 044-4862050, факс 044-4868995.
Web-сайт факультету: <https://fm.udu.edu.ua>

Викладач: **Забара Максим Володимирович**, доцент, кандидат мистецтвознавства
(*PhD Study of Arts / Musical Art*)

<https://fm.udu.edu.ua/kafedr/s-ainmenu-21/zabara-maksym-volodymyrovych>

<https://scholar.google.com/citations?user=aKoWc2oAAAAJ&hl=uk>

Email: m.v.zabara@npu.edu.ua

**I. Основна мета / цілі
навчання**

Предметом навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» є вивчення сутності художньо-виконавської ансамблевої діяльності; оволодіння специфікою універсальної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва як піаніста-концертмейстера, акомпаніатора, в ансамблевій роботі з солістами-інструментами, вокалістами, або в класі хореографії.

Мета навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» – надати можливість здобувачам освіти (*бакалаврам освіти*) отримати фахові компетенції для отримання випускової **кваліфікації «бакалавр освіти» / музичне мистецтво; вчитель музичного мистецтва, вчитель інтегрованого курсу**

	<i>"Мистецтво" закладу загальної середньої освіти;</i> – підготувати піаніста-концертмейстера до різнобічної музично-виконавської і педагогічної діяльності в ансамблі, до виховання учнів засобами фортепіанного супроводу на прикладі різних музичних форм, жанрів, стилів.																		
II. Місце навчальної дисципліни в програмі освітньої програмі	Для здобувачів першого рівня вищої освіти бакалавр , термін навчання 3 роки 10 місяців . Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність: 014 Середня освіта. Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Музичне мистецтво)». Предметна спеціальність: 014.13 Музичне мистецтво. Освітній компонент каталогу вибіркових дисциплін Факультету мистецтв – ВВ2.12 – дисципліна вільного вибору студентів, з вибіркової частини блоку «ОК поглибленої підготовки за спеціальністю».																		
III. Обсяг навчальної дисципліни та терміни викладання	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Форма навчання</i></th> <th><i>Денна</i></th> <th><i>Заочна</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Кількість кредитів ECTS</i></td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td><i>Загальна кількість годин</i></td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td><i>Лекційні заняття</i></td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td><i>Практичні заняття</i></td> <td>26</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td><i>Самостійна робота</i></td> <td>64</td> <td>78</td> </tr> </tbody> </table> <p>Вивчення дисципліни за навчальним планом – на III курсі в другому півріччі (семестр 6).</p>	<i>Форма навчання</i>	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	<i>Кількість кредитів ECTS</i>	3	3	<i>Загальна кількість годин</i>	90	90	<i>Лекційні заняття</i>	-	-	<i>Практичні заняття</i>	26	12	<i>Самостійна робота</i>	64	78
<i>Форма навчання</i>	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>																	
<i>Кількість кредитів ECTS</i>	3	3																	
<i>Загальна кількість годин</i>	90	90																	
<i>Лекційні заняття</i>	-	-																	
<i>Практичні заняття</i>	26	12																	
<i>Самостійна робота</i>	64	78																	
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Сутність, прийоми, засоби концертмейстерської роботи.</p> <p>Тема 2. Основні види, жанри та форми музикування за участю концертмейстера.</p> <p>Тема 3. Загальна характеристика здібностей, умінь, навичок, необхідних для діяльності концертмейстера.</p> <p>Тема 4. Формування навичок піаніста щодо читання партитури за принципом «<i>prima vista</i>».</p> <p>Тема 5. Художньо-психологічні аспекти творчої взаємодії солістів з концертмейстером.</p> <p>Тема 6. Практика акомпанування інструменталістам, вокалістам, хореографам (різні жанри, форми, стилі).</p> <p>Тема 7. Розвиток чуття ансамблю у концертмейстера-піаніста.</p> <p>Тема 8. Особливості репетиційно-виконавської діяльності в різних складах.</p> <p>Тема 9. Специфіка технічно-репертуарної підготовки піаніста-концертмейстера як передумова готовності до фахової діяльності. Транспонування нот. Підбір «на слух». Читання цифровок. Елементарні засоби імпровізаційності.</p> <p>Тема 10. Підготовка концертної програми до публічного виступу Сценічне виконання концертмейстерської програми піаністом за участю солістів-ілюстраторів.</p>																		
V. Результати навчання	Основними завданнями вивчення дисципліни « КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС » є: оволодіння основами теорії і методики ансамблевої роботи; формування ансамблево-концертмейстерських умінь та навичок стилістичної інтерпретації; оволодіння прийомами читання нот за принципом « <i>prima vista</i> »,																		

	<p>ескізне опрацювання музичного матеріалу; транспонування; акомпанування; розвиток чуття ансамблю; підбір «на слух»; вивчення навчального шкільного репертуару (вокальні, інструментальні, хорові, балетні, танцювальні номери).</p> <p>Студент повинен знати відомості з історії розвитку концертмейстерства; елементарні основи гри на різних музичних інструментах; особливості звукоутворення; елементарні основи вокальної техніки співу; основні стилі, жанри, форми в історії концертмейстерства; особливості вокального та інструментального репертуару; специфічні прийоми концертмейстерської роботи піаніста в хореографічному колективі; термінологію, пов'язану з різноманітною роботою концертмейстера.</p> <p>Студент повинен уміти застосовувати методи, спрямовані на формування ансамблевого чуття; транспонувати музичний фрагмент з оригінальної тональності в іншу (виходячи з теситурних міркувань і можливостей соліста / ансамбліста); читати гармонічну цифровку; підбирати музичний репертуар, враховуючи технічні можливості і художні завдання соліста; грамотно виконувати партію концертмейстера за фортепіано; елементарно імпровізувати вступну і завершальну частини фрагменту музичного твору.</p>
<p>VI. Порядок і критерії оцінювання</p>	<p>Форми поточного контролю: модульний технічно-репертуарний контроль; моніторинг навчання; репетиційні академічні звіти (групові та сольні); сценічні виступи в ансамблі.</p> <p>Форма підсумкового контролю: ЗАЛК (6-й семестр).</p> <p>За всіма формами роботи проводяться різні види академічного контролю – студент отримує оцінку щодо успішності навчання в період проміжної атестації, за національною шкалою, і за <i>ECTS</i>. Рівень досягнень з дисципліни визначається підсумковою оцінкою. Рейтинг допуску до звітної заліку (екзамену) складається з поточного контролю успішності та рубіжного (модульного) контролю. Оцінює викладач, який проводить заняття, екзаменатор (куратор академічної групи) та завідувач кафедри або викладач з основного інструменту.</p>
<p>VII. Політика курсу дисципліни</p>	<p>Політика навчальної дисципліни ґрунтується на загальних принципах етики наукової спільноти, академічної доброчесності і культури, що узгоджується з системою вимог до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.</p>
<p>VIII. Основні інформаційні ресурси</p>	<p>1. Основні та допоміжні інформаційні (нотні, партитурні) джерела: навчально-педагогічний репертуар підбирається за особистісно-індивідуальними критеріями, в обсязі вимог, визначених індивідуальною (типовою) робочою програмою з навчальної дисципліни.</p> <p>2. Бібліографія (вибірково):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аннотированный библиографический справочник литературы по вопросам камерного ансамбля. – К., 1991. – 29 с. 2. Бойко Н. Сучасний танець у хореографічній підготовці майбутніх учителів. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 6. Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. С.19–24.

3. Василюк В.В. Фортеп'яний ансамбль в українській музичній культурі XIX – XX століть // Розвиток інноваційних процесів у навчально-виховних закладах. – Ч. I. Мистецтвознавство: Зб. наук. праць. – 2003. – С. 51-57.
4. Віртуози і напарники // Голос України. – 2000. – 17 березня / Міжнародний конкурс фортеп'яних дуетів у Токіо.
5. Власенко І. Інтерпретаційні аспекти фортеп'яних ансамблів М.Равеля // Науковий вісник НМАУ. Вип. 14. – К.: 2000. – С. 119-125.
6. Деркач Я. Діяльність хореографічного колективу в контексті традицій класичного танцю. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С.66–69.
7. Інютючкіна Н. Становлення професії піаніста-концертмейстера. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 35. Професія «музикант» у часопросторі : історико-культурні метаморфози. Харків : Вид-во «С.А.М», 2012. С.76–86.
8. Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навч. посібник. – 2-е вид., перер. – Львів, 2007.
9. Ніколаєва Г. Шляхи вдосконалення підготовки піаністів-концертмейстерів у вищих навчальних закладах // Науковий вісник. – Київ, 2004. – Вип.35. – С.237-244.
10. Ревенчук В.В. Теорія та методика формування концертмейстерських умінь : навч. посіб. – Ніжин : видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2009. – 111 с.
11. Щолокова О.П., Заря Л.О. Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до концертмейстерської діяльності : навч.-метод. посібник. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова, 2020. – 143 с.

ІХ. Затверджено на кафедрі

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри інструментального виконавства, оркестрового диригування та педагогіки мистецтва *протокол № 2 від 05.11.2025р.*